

Адыгэ макъ

№ 200 (20463)

2013-рэ илъэс

ГЪУБДЖ
ЧЪЭПЫОГЪУМ и 22-рэ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Адыгеим и Премьер- министрэ чемпион хъугъэ дзюдоистхэр ригъэблэгъагъэх

Адыгеим и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат чъэпыогъум и 21-м дзюдомкӀэ тренерэу БеданкӀо Рэмэзан, ащ ыгъасэхэу ШъэоцӀыкӀу Рустамрэ Айдэмыррэ, Ордэн Анзаур ригъэблэгъагъэх. Джащ фэдэу Адыгэ Республикэм физическэ культурэмрэ спортымрэкӀэ и Комитет итхаматэу ХъасанкӀо Муратрэ дзюдомкӀэ Адыгэ Республикэм импорт кӀэлэцӀыкӀу-ныбжыкӀэ бӀаналӀэу Олимпиадэхэм ахэлӀжъэштхэр зыщӀагъэхъазырхэу Я.Къ. Коблым ыцӀкӀэ шытым ипашӀэу КӀуай Хъазрэтрэ зэдэгущӀэгъум хэлӀжъагъэх.

Адыгеим шыщ спортсменхэр Урысыем ичемпион хъугъэх. Санкт-Петербург щыкӀогъэ зенӀкӀокоу шӀолыр 51-мӀэ ябӀанкӀохэр зыщӀӀагъэхэм Ордэн Анзаур кӀограмм 66-рэ кӀэзыщӀӀэхэрэмкӀэ, ШъэоцӀыкӀу Рустам кӀограмм 73-рэ кӀэзыщӀӀэхэрэмкӀэ дышӀэ медальхэр кӀыщахыгъэх. КӀограмм 81-м нӀс кӀэзыщӀӀэхэрэмкӀэ ШъэоцӀыкӀу Айдэмыр джэрз медаль кӀыхыгъ. Чемпионхэр хӀгъэгум ихъшыпкӀыгъэ командӀэ хӀгъэхӀагъэх ыкӀи кубокхэм якъыдӀхынкӀэ дунӀэ зенӀкӀокоухэм ахэлӀжъэнхэу загъэхъазыры.

— Тиспортсменхэу, ахэм ятренерхэу, янӀ-ятӀхэу Урысыем ичемпионат ащ фӀдӀэ гъӀхъэгъӀшохэр шышӀыгъӀхэм иамал кӀэзытыгъэхэм тхъашӀуегъӀпсэу ясӀо сшӀоигъу. Джыри ыпӀкӀэ шӀулыкӀуат, республикэм ихӀбзӀэ ИшхъӀэтетхэми афӀлӀэкӀышт ИпӀлӀгъур кӀышӀуа-тышт. Адыгэ Республикэм илӀыкӀохэр 2016-рэ илъӀсым шыӀӀшт Олимпиадэм хэлӀжъӀхэм тӀркӀэ мӀхъанӀшхо иӀ. Ащ амал шӀагъо кӀытышт дзюдом Адыгеим хӀхъоныгъэ щегъӀшыгъӀхэмкӀэ. НыбжыкӀӀэхэм шысӀэ шӀо кӀышӀутырахын фӀае, — кӀыӀуагъ республикэм и Премьер-министрӀэ.

Джащ фӀдӀэу Къумпыл Мурат зӀрӀхыгъуанӀфӀыкӀыгъэмкӀэ, Адыгэ Республикэм и ЛӀышхъӀэу ТхъакӀушынӀэ Аслъан гъӀцӀкӀӀӀо хабзэм икӀулыкӀухэм анаӀэ тырарегъадзӀэ сӀна-ущыгъэ зыхӀлӀэ спортсменхэм адӀ-лӀхэм.

Адыгэ Республикэм
и ЛӀышхъӀэу
ипресс-кӀулыкӀу

ПсӀолъакӀэ кӀызыӀуахыгъ

Компание зӀхӀтхэу «Жьогъуитф» зыфилорэм мӀфӀкӀ шӀыкӀӀэм тетӀэу мебель зыщӀащӀт гупчӀшхо мы мафӀхэм ТӀхъутӀмыкӀое районым кӀызыӀуахыгъ. Мыщ фӀгъӀхыгъэ зӀхӀхъэу шыагъэм цыфыбӀэ кӀекӀолагъ. Ахэм ащыщыгъ Адыгэ Республикэм экономикӀэ хӀхъоныгъэмкӀэ ыкӀи сӀтыумкӀэ иминистрӀэу ЛӀыхӀсӀэ МахъмудӀэ.

ПсӀолъакӀэу ашӀыгъэм квадратнӀэ метрӀэ мин 14-м ехъу илӀ, мебель кӀыдзыгъӀкӀырӀэ предприятие 60-мӀэ зӀзгыныгъӀхэр адашӀыгъӀх, тапӀкӀэ ахэм япчӀагъэ 100-м рагъӀхъунӀэу ары зӀрагъӀнафӀэр. Мебелым имызакӀоу, унӀгъо псӀоуӀӀэхэр, псӀолъӀшыным щӀагъӀфедӀэр нӀмыкӀ пкӀыгъохэр гупчӀэм щыбгъотыштых.

— Адыгэ Республикэм и ЛӀышхъӀэу ТхъакӀушынӀэ АслъанрӀэ министрӀэхэм я КабинетрӀэ ацӀкӀӀэ гупчӀэу кӀызыӀутхы-рӀэмкӀэ сышӀуфӀгъушӀо, — кӀыӀуагъ ЛӀыхӀсӀэ Махъмуд кӀызыӀрӀуогъоигъӀхэм за-

кӀыфигъазӀзӀ. — ТӀхъутӀмыкӀое районым хӀхъоныгъӀхэр ышӀынхэмкӀэ амалӀэу шыӀӀхэм джыри зы ахӀхъуагъ. Сыда плӀомӀэ мыщ фӀдӀэ псӀолъӀ инхэм япчӀагъэ хӀхъо кӀӀс лӀфшӀӀӀӀӀӀӀ чыплӀакӀӀэхэр

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

СурӀтхэр ИшхъынӀэ Аслъан тырихы-гъӀх.

УнӀхэр кӀагъӀфӀбӀхӀхэу тыкӀагъӀгъуагъ

ШӀапхъӀэу шыӀӀхэм адиштӀэу чъӀ-пыогъум и 15-м щегъӀжъагъӀэу бжыхъ-кӀымӀфӀэ гъӀфӀбӀгъу уахӀтӀр Адыгеим щырагъӀжъӀхн фӀӀагъ. Ау ар гъӀцӀкӀӀгъӀхнм пӀае чӀщ-мӀфӀищ зӀкӀӀыкӀом фӀабӀр гурытымкӀэ градуси 8-м нахъ макӀӀэу ехын фӀае.

ИлъӀс кӀӀс мыщ фӀдӀэ уахӀтӀр кӀызыскӀӀэ, республикэм щыпсӀухэрӀр, анахъӀэу кӀалӀхэм адӀсхэр, гумӀкӀыгъо хӀфӀх. ЧылӀӀэ унӀхэм арысхэм ежӀежыӀрӀэу яунӀхэр агъӀфӀбӀхн амал яӀӀмӀэ, кӀатыбӀэу зӀтет унӀхэм ащыпсӀухэрӀр гъӀфӀбӀгъу уахӀтӀм нахыбӀрӀэ ежӀхнӀэ фӀаеу мӀхъу. Ащ кӀыхӀкӀыкӀэ сабыйхэр, нӀжӀ-лужхэр мӀсымаджӀх.

НепӀрӀэ мафӀхэм яхъулӀэу лӀфхэм

язытет зӀдгъӀшӀӀэ тшӀоигъоу кӀалӀэу МыекъуапӀэ иадминистратцие псӀӀплӀ-коммунальнӀэ хызмӀатымкӀэ игъӀлорышӀӀӀӀӀӀӀ зыфӀдгъӀзӀагъ. Ащ кӀызыӀрӀыщы-талуагъэмкӀэ, лӀоныгъом и 30-м кӀыщегъӀжъагъӀэу тикъӀӀӀэ шъхӀӀӀӀӀӀ дӀт кӀӀӀӀ-цыкӀу лыгъыплӀхэм, гъӀсӀаныгъэм иуч-режденихэм, сымӀэджӀхӀхэм фӀабӀр алӀкӀагъахъ. КӀатыбӀэу зӀтет унӀхэр гъӀфӀбӀгъӀхнхэм фӀлорышӀӀӀӀӀ лӀфшӀӀӀӀӀӀ хэр чъӀпыогъум и 21-м рагъӀжъагъӀх. Мы мафӀэм щыпӀдзӀагъӀэу, едзыгъо-едзыгъоу, МыекъуапӀэ дӀт унӀэ зӀтетхэр кӀагъӀфӀбӀхнхэу ары кӀӀӀӀ администратцием илӀфышӀӀӀхэм кӀызыӀрӀӀӀӀӀӀӀӀӀ.

(Тикорр.).

Адыгэ Республикэм и ЛӀышхъӀӀӀӀӀ Адыгэ Республикэм иминистрӀэхэм я КабинетрӀэ гухӀкӀышхо ащыхъоу фӀтхъаусыхӀх Урысые Федерацием щынӀгъончъагъэмкӀэ и ФедеральнӀэ кӀулыкӀу и ГъӀлорышӀӀӀӀӀ Адыгэ Республикэм шыӀӀэм ипашӀӀэу Селезнев Олег Виктор ыкӀом ыш игъонӀмысӀэу дунаим зӀрехыжыгъэм фӀшӀ.

Адыгэ Республикэм и КъӀралыгъо Совет — ХасӀр гухӀкӀышхо шыхъоу фӀтхъаусыхӀх Селезнев Олег Виктор ыкӀом, Урысые Федерацием щынӀгъончъагъэмкӀэ и ФедеральнӀэ кӀулыкӀу и ГъӀлорышӀӀӀӀӀ Адыгэ Республикэм шыӀӀэм ипашӀӀэу, кӀынышхоу кӀыфӀыкӀыкӀыгъэм — ыш дунаим зӀрехыжыгъэм фӀшӀ.

Тятэжъхэм я Чыгу иджэмакъ

Іэкыб къэралхэм ащыпсэурэ адыгэ-хэм ялыкю купышхо джырэблагэ Краснодар краим ригэ-блэгъагъ. Мэфищэу Чыгужъым зыщылагъэхэм клэух фэ-хъугъэр Шъачэ цы-клогъэ зэлуклэгур ары.

— Кавказым, анахъу етлани хы Шуцлэ Іушъом, Шъачэ клоным Іэкыб къэрал цыпсэурэ адыгэ пэпчэ клэхъопсы, — хигъэунэфыкыгъ Къэбэртэе-Бэлъкъар къэралыгъо университетым иректорэу, профессорэу Къэрамурзэ Барасби. — Дунаим щитэкъухъэгъэ адыгэхэм ятарихъ Чыгужъ ар, арышъ, тилъэкъэгъухэм ащыщэу мыщ къаклорэ пэпчэ ыгу ихъыкыларэ къыбгुरылонэу щыт. Ахэм ятэжъхэм ятэхэу хымэ хэгъэгу ифагъэхэр бэрэ клэхъопсыгъэх ячлыгу гупсэ зэ нэмылэми альэгъужынуэу, ау нахъыбэу зина-сып къыхъыгъэхэр шъхафитэу Урысыем клон, джырэ гъэсэныгъэ зэзыгъэгъотын, ялэпкъэгъухэм экономикэ, Іофшлэн ыкыи культурэ зэпхыныгъэхэу адырлэхэм нахъ зарагъэу-шъомбгун амал зилэ хъугъэхэр ары.

Мыщ фэдэ тарихъ мэхъанэ зилэ Іофтхъабзэм изэхэщакло хъугъэр Къэбэртэе-Бэлъкъар къэралыгъо университетэу Къэрамурзэр зипащэр ары. Нэбгырэ 50-м ехъу хэхъэ Іэкыб къэрал цыпсэурэ адыгэхэм ялыкю купэу апэрэу Краснодар краим къэклуагъэм. Ушъхагъоу илэри гушлогъо ушъхагъу — республикэм иапшъэрэ еджэплэ шъхалэ зы-зэхэщакъэр илэс 55-рэ зэрэхъурэр мы мафэхэм хэгъэунэфыкы. Мэфэклым тегъэпсыхъагъэу Іэкыб къэралхэм ащыщхэу а еджаплэр къээыухыгъэхэмрэ университетым иныбджэгъухэмрэ я Ассоциацие Налщык цызэхэщакъ.

— Краснодар краим къэклогъэ лыкю купым хэхъагъэх научнэ ыкыи творческэ интеллигенциер, политикэ ыкыи общественнэ Іофышлэ цлэрылхэр, ахэм ахэтых Адыгэ хасэхэу ыкыи Іушлэ Адыгэ обществэхэу Тркуем, Сирием, Иорданием, Германием, Израиль, США-м, ОАЭ-м ыкыи Палестинэ ащыпсэурэ адыгэхэм зэхэщакъэхэм ахэлажъэхэрэр, — кыло-

тагъ Б. Къэрамурзэм. — Ахэр къэралыгъоу зыщыпсэухэрэм ыкыи адыгэхэр зэрыс хэгъэгухэм лъытэныгъэ зыщафашы-рэ цыфых. Тиापшъэрэ еджаплэ къээыухыгъэхэр ахэм бэу ахэ-тых, арышъ, адыгабзэм имыза-къоу, урысыбзэкли дэгъоу гушы-лэхэрэр, урыс культурэм игъэ-клотыгъэу шыгуагъэхэр ахэтых.

Пшызэ шъолъыр гуфэбэныгъэ хэлъэу хъаклэхэр рагъэ-блэгъагъэх. Тыдэ кыщыцугъэхэми: Ермэлхъаблэ, Успенскэ ыкыи Тлопсэ районхэм — нэгуихыгъэу шыгу-пастэклэ къащыпэгъокыгъэх.

— Краснодар краим цыпсэурэ цыф лъэпкъ зэфэшъхафхэм якультурэрэ язэтеклыныгъэрэ лъэшэу згъэшлэгъуагъэ, — кылуагъ зэлъашлэрэ адыгэ тхаклоу, США-м цыпсэурэ адыгэхэм янахъыжъхэм ащыщэу Натхэо Къадыр. — Тэ ордэ-хэмклэ ыкыи къашъохэмклэ къытпэгъокыгъэхэр мы чыплэхэм ащыпсэурэ адыгэ закъохэр арэп, урысхэри, украинцэхэри, белорусхэри, ермэлхэри, урымхэри, къэээкъхэри — зэклэри лъэшэу къытфэнэгуихыгъагъэх. Гушылэклэ къэплон лъэ-кышлэп гуфэбэныгъэу къытпа-гъохыгъэр. Сэ дэгъоу зэхэс-шлагъэ зедэгъэштэныгъэрэ зэгурьлоныгъэрэ азыфагу илэу цыф лъэпкъыбэ мыщ зэрэщы-псэурэр, зэклэми анахъ мэхъанэ зилэр — ахэм лъытэ-ныгъэ ин зэрэзэфашырэр ары.

— Тэ хъаклэхэм афэдэу арэп къызэрэпгъэокыгъэхэр, ялахылхэр, акъошхэр афэклуа-гъэхэм фэдэу къытпэгъушлатэ-щтыгъэх, — хигъэунэфыкыгъ Иорданием и Адыгэ Іушлэ об-ществэ итхъаматэу Къэрдэнэ Самир. Илэсыбэ хъугъэу Са-мир Хашимит Пшыгъом и Зэхэт профсоюзхэм лэцэныгъэ адызэрехъэ. — Цыф лъэп-къыбэмэ ялыкюлхэр зыщы-псэухэрэ хэгъэгум, зыщызэ-дэлэжъэхэрэ обществэм ма-мырэу ущыпсэун ыкыи уикуль-турэ къыщыбгъэнэжъын зэрэ-

плъэкыштымклэ мыхэм шысэ бэмэ атырахымэ ишлуагъэ кы-зэрэклэщтым уехырэхъышэ-нэу щытэп. Шыпкъэ, къэралы-гъомрэ обществэмрэ ялэпылэ-гъу шымылэу а пстэури ащ фэдэу пшыи плъэкышлэп. Акъылыгъэ зыхэлъ политикэм лъытэныгъэ ин фэшлыгъэн фае.

Лыкю купым Псышлэпэ рай-оным зы мафэ щигъэклуагъ. Программэм Іофтхъэбзи 10-м ехъу къыдилытэщтыгъ: Ацу-мыжъ унагъом псэуплэу Ахын-там иунэе этнографическэ му-зееу къыщызэлэуихыгъэр зэра-гъэпэгъуныр, Хэгъэгу зоошхом якъоджэгъухэу хэклодагъэхэм ясаугъэт, Кавказ заом зэрар къызфихыгъэхэм ямыжъосын, Мыгу лпакъом инэпэеплэ мы-жъоу Шэхэклэишхом щигъэпсы-гъэр, анахъ агъэлэплэрэ чы-плэхэу районым итхэр ыкыи нэ-мыклхэр. Краснодар краим анахъ дэгъуклэ щалытэрэ еджа-плэхэм ащыщэу къоджэ еджа-плэм щалыгъэгъуэр хъаклэхэм лъэшэу агъэшлэгъуагъ.

— Хылушъо шапсыгъэхэм адэжъ тыкъэклофэ нэс, шып-къэрэ плэщтмэ, тилъэкъэгъу-хэр зэрэпсэухэрэм фэгъэхъы-гъэ къэбар зэфэшъхафэу зэхэ-хыгъэхэм ащыщэу анахъэу тшлэш дгъэхъуштыр тшлэщты-гъэп, хигъэунэфыкыгъ Сири-

ем цыпсэурэ адыгэхэм яшлушлэ обществэ итхъаматэу Акрам Исхъакъ. — Тэ тшлэшлэщтыгъэр яклэлэцлыкхэм ныдэльфыбзэр арагъэшлэн, ялэпкъ культу-рэ шагъэгъозэнхэ амал ямылэу ары, джащ фэдэу зыхэсхэми ахэклоклэжыгъэхэу къытщы-хъуштыгъ. Къызэрэчлэкыгъэр нэмыкл шыпкъ: чылэ зетегъэ-псыхъгъэ дахэхэр, гъогу шла-гъохэр, культурэм иунэхэр, еджаплэхэр тлэгъугъэх ыкыи къыдгुरылуагъ краим цыпсэурэ нэмыкл цыф лъэпкъхэм афэ-дэу адыгэхэми якультурэ къа-гъэнэжынымыклэ ящыклэгъэ амалхэр зэклэ зэрарагъэгъо-тыгъэхэр. Къэплон хъумэ, слэ-гъугъэр зэклэ лъэшэу згъэшлэ-гъуагъ!

Лъэпкъ культурэхэмклэ гуп-чэу Псышлуапэ дэтым зэрэщы-лагъэхэр хъаклэхэм бэрэ агу илышлэ. Чыплэ творческэ кол-лективхэмрэ рагъэблэгъэгъэхэ оредылохэу Лъэчъэ Альберт, Быштэкъо Азэмаст, Нэчэс Ан-желикэ хэлажъэхэзэ концер-тышхо мыщ къыщатыгъ. Къа-лэу Шъачэ ипащи хъаклэхэм Іуфэс къарихынуэу мыщ къэ-клогъагъ.

Аужырэ мафэм хъаклэхэр ащылагъэх олимпийскэ псэуа-лэхэу Гъэхъунэ Плъыжъым, Имеретинскэ чыохым ащашы-гъэхэм. Урысые Федерацием и Правительство и Тхъаматэ

адетэгъаштэ, фестиваль, семи-нар ыкыи зэнэкъокъу пшы пчъагъэхэр зэхэтэщэх, тарихъ чыплэхэмрэ саугъэтхэмрэ ты-налэ атетэгъэты, музейхэр тэ-гъэпсых, — кыыхыгъэщыгъ зэ-луклэгъум илэхъан Александр Ткачевым. — Джащ фэдэу краим цыпсэурэ адыгэхэми тыналэ атетэгъэты. Сэ сико-мандэ хэт адыгэхэми нэлуасэ шъуафэхъунэу игъо шъуифэ-гъах. Сиапэрэ гуадзэу Хъа-тыу Джамбулат ахэм зыклэ ащыщ. Хэгъэгу Іоцлэ полити-кэмклэ апэрэ гуадзэу илэ-сыбэрэ силагъ Ахыджэго Му-рат. Гухэкл нахъ мышлэми, игъо-нэмысэу ар дунаим ехыжыгъ. Адыгэ лъэпкъым иплыклуабэ-хэм гъэхъагъэ хэлъэу щылэны-гъэм илэныкыбохэм Іоф аща-шлэ: ахэм ахэтых лъэгэплэ зэ-фэшъхафхэмклэ депутатхэр, районхэм ыкыи къоджэ псэу-плэхэм япашэхэр, адыгэ биз-несменхэм афэгъэхыгъэу пчы-хэ нэси щысэхэр къэпхын-плъэкышлэ. Анахъэу хэгъэунэ-фыкылымэ сшлэогъохэр ыкыи сыз-фэразэхэр общественнэ орга-низациехэу «Адыгэ хасэхэр» ары, Къалэу Ермэлхъаблэ, Успенскэ районым ыкыи Шъачэ ахэр ащызэхэщакъэх, чанэуи Іоф ащашлэ. Игъо кышъуфэ-сэлъэгъу ахэм адышъуилэ блэ-гъэныгъэ зэпхыныгъэхэр члэ-шъумынэнхэу. Урысыем зэрэ-щалорэм фэдэу, «Тапэкли ти-унагъохэмклэ тызэрэжъугъэ-ныбджэгъу!» Зэдэгущылэгъухэм ялэхъан анахъ Іофыгъо шъха-лэхэр къагъэнэжъын зэра-лэкыгъэр, гъэсэныгъэм епхы-гъэ къэралыгъо программэ-хэр гъэцэклэгъэнхэр, Урысы-ем ицлфхэу щытхэм визэ Іо-фыр афэгъэпсынклэгъэныр ыкыи нэмыклхэр. Урысыем клымэфэ Олимпиадэу Шъачэ щыклоштым зызэрэфигъэхъазырырэм те-гушылагъэх.

— Краснодар краим, ары зэрэхэгъэгоу зэрэщыщытыри, культуэрэ хэпчын умылэкышлэ изы Іахъэу щыт адыгэхэм якультурэрэ ятарихъ клэдрэ, — хигъэунэфыкыгъ Дмитрий Козак. — Адыгэхэмклэ къалэу Шъачэ мэхъанэу илэр зыфэ-дэр къызгुरылозэ ащ лъыпы-тэу къэслон слэкышлэ адыгэ культуэрэ Олимпиадэу щылэ-щтым ипрограммэ игъэклоты-гъэу къызэрэщакъгъэлэгъоштыр ыкыи ифэшъошэ чыплэ зэрэ-щыубытыштыр. Шыпкъэ, Олим-пиадэр амыублэзэ шъэф пстэ-уми ашъхъэшыгу къысхынэу фытыныгъэ сшлэп, Дунэе олим-пийскэ комитетым къыгъэуцурэ пшъэрыл шъхалэхэм ар зыклэ ащыщ, ау маклэу зыщыгъозэ-хэ зы лъэныкыо горэм ышъ-хэшыгу къысхын слэкышлэ: «Шъачэ-2014-мклэ» зэхэщакло Комитетым ипрезидентэу мы зэлуклэгъум щылэ Дмитрий Чер-нышенкэр Мыекъуапэ кыщы-хъугъ ыкыи щапугъ, еджаплэр ащ къыщиухыгъ, аужыпкъэм адыгабзэр зэригъэшлагъ, арышъ, зэрало хабзэу, Іофым дэгъоу шыгуагъ...

НЫБЭ Анзор.

Сурэтхэр авторым иех.

Клэлэцлыккы къэшъокло ансамблэу «Нэфым» ыныбж илъэсипш зэрэхъугъэр игъэклотыгъэу Тэхьутэмыкьое районым ит поселкэу Инэм чъэпыогъум и 20-м щыхагъэунэфыкыгъ.

АР-м культурэмкӀэ иминистрэу Къулэ Мыхъамэт, Тэхьутэмыкьое районым ихэбзыхъуэхэ ыкӀи игъэцӀэкӀокло органхэм ялыкӀохэр, шӀэныгъэлэжъэу Бырсыр Батырбий, орэдылохэр ыкӀи журналистхэр мэфӀклӀ офтхъабзэм хэлэжъагъэх.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу КӀэрмыт Мухьдинэ илъэсипшыкӀыгъ узэ-

«Нэфым» имэфӀклӀ хигъэунэфыкыгъ

клӀэлэбжэмэ зэхичӀгъэ клӀэлэцлыккы-къэшъокло ансамблэу цӀэрыло хъугъэм къэралыгъо пшъэрылышхо зэригъэцакӀэрэр — лӀкӀыб хэгъэгухэм ащыпсэурэ тильӀэпкӀэгъухэмрэ Адыгэ Республикэм исхэмрэ зэрэзэрипхырэр, ащкӀэ адыгэ лъӀпкыым икӀэгъэнэжъын зэрэфӀлажъэрэр пчыхъзэхъахэм кышыгушылагъэмэ кыхагъэщыгъ. ШыпкӀэмкӀэ, клӀэлэцлыккы ансамблэм хэтхэр къэшъохэрэ къодып, ахэм яныдӀлфыбзэ зэрагъашӀэ, лъӀпкы шӀэн-хабзэхэм арэгъуазэх ыкӀи агъэцакӀэх.

КлӀэлэцлыккы миным къехъумэ илъэсипшымы кыкӀоцӀ лӀдэб-

ныгъэ ахӀлыным, адыгэ лъӀпкыым ишӀэнышлӀхэм арыгъуазэхэу пӀугъэнхэм, яхэкужъ шӀу альӀэгъоу къэгъэтӀджыгъэнхэм зышъхъамысыжъэу КӀэрмыт Мухьдинэ дӀэлэжъагъ ыкӀи дӀэлажъэ. Ар ягуапӀэу хъакӀэу мэфӀклӀ офтхъабзэм къекӀолагъэхэм, ны-тыхэм кыхагъэщыгъ.

«Нэфыр» къэшъо, лӀкӀыб къэралыгъохэр къекӀлӀхъэх, ау ащ дакӀоу лъӀпкыым изыкӀыныгъэ дӀэлажъэ, дунаим ичӀыпӀабэхэм ащыпсэурэ адыгабэ зӀфӀщагъ, зэныбджэгъу ышӀыгъэх, офыгъошлӀбэмэ къафигъэушыгъэх.

КӀэрмыт Мухьдинэ «Нэфыр» лӀкӀыб къэралыгъохэу адыгэ-

хэр зыщыпсэухэрэм зицӀэрэм, журналистхэри гъусэ зыдешлӀх. Ащ ыпкӀэ кыкӀыкӀэ Тыркуем, Сирием, Иорданием, Израиль ыкӀи Германием ащӀлэ тильӀэпкӀэгъухэм афӀгъэхъыгъэ материалхэр къагъэхъазыргъэх, ахэр кыздэхъэгъэ тхылъэу «Уадыгъу дунаим укытехъуагъэмэ» зыфӀлорӀэри нэужым къыдагъӀкӀын альӀкыгъ. Ащ фӀдэ лъӀпкы офыгъуабэ Мухьдинэ ыпшъэ дӀэкӀы.

Пчыхъзэхъахэр дахэу рекӀокыгъ. КлӀэлэцлыккыхэр лӀпӀлӀсэ-ныгъэ ахӀлӀэу къэшъуагъэх. Ау ахэм язэкъуагъӀп. «Нэфыр» лӀкӀыб хэгъэгухэр кыкӀлӀхъэхэ

зыхъукӀэ игъусэхэрэ шыкӀлӀпшы-наохэу, ижъырэ мӀкъамэхэр къезыгъалохэу Абыдэ Хыисэрэ Абыдэ Артуррэ, орэдылохэу КушъӀкӀо Симэрэ УстӀкӀо Нухьэрэ концертым хэлэжъагъэх. Пчыхъзэхъахэр зӀрищагъ АР-м изаслуженнэ журналистэу ТӀэшъу Светланэ.

Зэхъахэм кышыгушылагъэмэ Мухьдинэ зэрэфӀразэхэр къа-луагъ ыкӀи ащ цыфыгъэрэ лы-гъэрэ хӀлӀхэу, сыдигъокӀи акъы-лыгъӀкӀэ псӀоу зэрэщытыр кы-хагъэщыгъ, «Нэфым» игъэхъа-гъэхэм ахӀхъонӀэ, бӀрэ цыфхэр ыгъӀгушӀонӀэу дӀлӀӀуагъэх.

ДЗРБЗ Тимур.

Адыгэ къэбым зэхичӀагъэх

Республикэм щыпсэурэмэ, ащ ихъакӀэмэ ащыщхэм блӀкыгъэ шӀэм-бӀэтыр дахӀкӀэ агу къынэжъышт — Руфабгъо ипсыкъефӀххэм адыгэ къэбым и МафӀэ ащыкӀуагъ. АпӀэрэу фӀдэ мэфӀклӀ зызэхъагъагъэр икӀыгъэ илъэсыр ары ыкӀи ащ хэлэжъэагъэхэри, игугъу зэхъы-хыгъэхэри фӀцӀфӀхэу ятӀонӀэрэ зӀлукӀэшхом къеблӀэгъагъэх.

Къэб лыбжъэр, къэб щып-сыр, пкӀышъхъэ-мышъхъэхэр зы-кӀоцӀылы къэбыр, къэб гъэжъа-гъэр, къэбыкӀэ гъэгугъэхэр — пстӀэуми пахъэр къапыхэу зы-шыхыштхэм яжӀщыгъэх.

КъекӀолӀэгъэ пстӀэури мэфӀ-кыым фӀцӀфӀыгъ, апӀэрэу ады-гэ къэбыр зышыхыгъэхэри къа-хӀкыгъэх. Анахъу ащ фӀмы-нӀелосагъэхэр нӀмыкӀ шӀолъыр-хэм къарыкыгъэ зекӀохэр арых. ГушыӀэм пае, ЦӀэмэз кыкыгъэ купым хӀтыгъэхэм ашӀогъэшлӀ-гъонӀэу къэбым хӀшыкыгъэ шыхыныгъохэр аулӀлӀэкӀлугъэх, ащ фӀдиз зӀмлӀэужыгъуагъэ ащ рыпшышъуштми ашӀагъӀп.

ШӀэныгъэлэжъхэр, къулыкъу зӀфӀшъхъафхэм ялыкӀохэр, зекӀохэр, культурэм илофышлӀ-хэр мы МафӀэм кыуыгъоигъэх. ПстӀэуми пшъэрылы гъӀнӀфагъэ-хэр ялагъэх — апӀэрэхэм къэ-бым ихъышъэ, ащ адыгэхэм мӀхъанӀэу ижъым къышыублагъэу ратыштыгъэр къалотагъ, дието-логым къэбым пкӀышъолымкӀэ ишӀуагъэ къызэрӀгъуогъӀгъэхэм алыгъӀӀэсыгъ, зекӀохэм Адыгеим идӀэхагъэ, ащ хъакӀэм зӀрӀщыпӀ-гъокыхэрэр зӀхашӀӀн альӀкыгъ, культурэм илофышлӀхэм пстӀ-эури агъӀцӀфыгъ, къэгъӀлӀгъон зӀфӀшъхъафхэр къашыгъэх. Адыгэ лъӀпкы театрэм иарти-стхэу Ордэн Фатимэрэ Жъу-дэ АскӀэрэ зӀхъахъэр зӀрацагъ.

Руфабгъо щыкӀорэ мэфӀклӀ пстӀэуми чанӀэу ахӀлажъэхэу, Къэралыгъо телерадиокомпаниеу

«Адыгеим» илофышлӀхэу ТӀэу Замирэрэ Гъазые Бирамхъан-рэ гушыӀэ заратым къызӀра-луагъэмкӀэ, мэфӀклӀэм мы чыпӀлӀм цызэхъагъэхэрэм ягугъу Урысыем ишӀолъыр чыжъэхэми ащашӀы, уасэ ащыфашӀы ыкӀи. Ащ ишы-хъат Калужскэ хӀкум щыкӀогъэ ДунӀэ фестивалым къэбым и МафӀэ фӀгъэхъыгъэ техыгъэу хагъэлэжъагъэм хӀушъхъафы-кыгъэ Диплом къызӀрӀфагъэ-шъошагъэр.

БлӀкыгъэ илъӀсым шыхыныгъо зӀфӀшъхъафхэм азыфагукӀэ зӀнӀкъокъу щылагъэмэ, мыгъэ районхэм ялыкӀохэм лъӀны-къуицӀкӀэ заушӀтыгъ: «Анахъ гъэ-шӀлӀгъонӀэу гъӀкӀӀэрӀкӀгъэ къэ-быр», «Анахъ лӀжыыгъабэ къэ-зыхъыжыгъэр» ыкӀи «Къэб анахъ иныр».

БлащӀпсынэ къэбыр лъӀшӀэу зӀрӀщырякӀасэр къыушыхъатыгъ

ащ кыкыгъэхэм лъӀныкъуи-щымкӀи зызӀраушӀтыгъэм.

Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгеим» ирежиссӀӀр шъхъалӀэу Гъазые Бирамхъан, мӀкъу-мӀщымкӀэ Министерствэм къӀкыхэрэмкӀэ иотдел ипашӀэу АбрӀдж Эммэ, зекӀонымкӀэ ыкӀи

зыгъӀпсӀфӀпӀэхэмкӀэ АР-м и Комитет итхъаматэу КъӀэлӀшъӀо Инвер, АКЪУ-м гумӀкыгъо зӀфӀшъхъафхэмкӀэ ишӀэныгъэ-ушӀэтын институт ипашӀэу, био-логие шӀэныгъэхэмкӀэ докторэу, профессорэу ЦыкӀуныбэ АминӀт пстӀэуми уасэ афашӀыгъ ыкӀи текӀоныгъэ кыдзыхыгъэхэр агъӀнӀфагъэх.

«Анахъ гъӀшӀлӀгъонӀэу гъӀ-кӀӀэрӀкӀгъэ къэбыр» зыфӀлорӀэ лъӀныкъомкӀэ апӀэрэ чыпӀлӀр зы-хыгъэр КошхъӀблэ районимкӀэ

атехыгъэу къэбхэр щыгъӀкӀӀ-рӀкӀӀагъагъэх. ЯтӀонӀэрэ чыпӀлӀр мы лъӀныкъомкӀэ зыхыгъэр МыекъуапӀэ щыцӀ АнацӀокъо Дан.

«Анахъ лӀжыыгъабэ къэзы-хыжыгъэр» зыфӀлорӀэ лъӀны-къомкӀэ пӀрыгыр Теуцожъ райо-ным ит къуаджӀэу НӀшъукуъае кыкыгъэ БлӀгъожъ Налбий, мы лъӀныкъомкӀэ ятӀонӀэрэ хъу-гъэр БлащӀпсынэ къэзыгъӀлӀгъ-гъогъэ Мамхыгъэ СаудӀт.

«Къэб анахъ иныр» зыфӀло-рӀэмкӀэ ШӀӀуджӀн районим кы-кыгъэ Иван Трофимовым апӀэрэ чыпӀлӀр фагъӀшъошагъ — ащ икӀӀб килограмм 15-м ехъу къыщӀчыштыгъ. ЯтӀонӀэрэ чыпӀлӀр къӀзылӀжыгъэр БлащӀпсынэ кыкыгъэ Хъакъунэ Марзыет.

ТекӀуагъэхэм щытхъу тхылъ-хэмрэ ахъцэ шӀухъафтынхэмрэ, мэфӀкыым изӀэхӀӀӀн чанӀэу хӀ-лӀжъагъэхэм рӀзӀныгъэ тхылъ-хэр афагъӀшъошагъэх.

Ау текӀоныгъэ шъхъалӀэр, нӀмыкӀӀэу къӀпӀон хъумэ, лъӀп-къымкӀэ анахъ офыгъо инхэм ащыщыр зыдӀжъыр гукъӀкыр щыӀӀныгъэм щыпхырызыщыжы-гъэ БибӀэ Мурат. Мы мафӀэм, нӀмыкӀ лъӀпкы мэфӀклӀэу зӀхи-щӀэхэрэми мӀхъанӀэу ащ акӀо-цӀильхъагъэм зыкӀегъӀшъып-къӀжы зӀпыт, цыфӀэу къакуа-лӀэхэрэми япчъагъэ хӀмыхъо-рӀэмэ, хӀкыӀрӀп.

МӀЩӀӀӀКЪО Саид.

СурӀтхэр тезыхыгъэхэр Диана Пикалова.

САМБЭР

Кьудайкьо Мурат фэгъэхьыгъ

Кьудайкьо Мурат фэгъэхьыгъэ шлэж зэнэкьокьоу Мыекьуапэ самбэмкIэ шыкIуагъэм Кьыблэ шьолъырым, Темыр Кавказым, Москва, Украинэм ябэнэклиуи 155-рэ хэлэжъагъ.

Адыгеим ибатыри 5-мэ купэу зыхэтхэм апэрэ чыплэхэр къащыдахыгъэх. Я 2 — 3-рэ чыплэхэр бэнэклиуи 7-мэ къафэгъэшъошагъэх. Адыгэ Республикэм икомандэ апэрэ чыплэр кы-

хыгъ. Краснодар краир — ятлонэрэ, Ингушетиер ящэнэрэ хуыгъэх. Зэнэкьокьум фэгъэхьыгъэ тхыгъэхэр тигъэзет кыыхиутыцтых.

ВОЛЕЙБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Пчъагъэр зэфэдиз

«Волей» Ростов-на-Дону «Динамо-МГТУ» Мыекьуапэ — 3:0. Чэпыогум и 19-м Ростов-на-Дону цыздешлагъэх. «Волей» — «Динамо-МГТУ» — 0:3. Чэпыогум и 20-м Ростов-на-Дону цызэлуклагъэх.

«Динамо-МГТУ»-м итренер шхьалэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Павел Зборовскэм тызэрэщигъэгъозагъэу, апэрэ ешлэгъум бысымхэр псынклэу цызэгурьлоштыгъэх. Адыгеим испортсменхэм ятлонэрэ зэлуклагъум зыфагъэхьазырызэ, Ростов-на-Дону икомандэ имэхалэхэр нахьышлоу кыхагъэ-

цыгъэх. «Динамо-МГТУ»-м ятлонэрэ ешлэгъур 3:0-у кызырехыгъэм ишлуагъэклэ апэ итхэм ащыц хуыгъэ.

Шэклогъум и 2 — 3-м «Динамо-МГТУ»-р Мыекьопэ кьэра-лыгъо технологическэ университетым шешлэшт. Ставрополь краим икомандэу «Газпромыр» тыхьаклэшт.

ФУТБОЛ. ЯТЛОНЭРЭ КУПЫР

ТигумэкIхэм кьакIичырэп

«Зэкьошныгъ» Мыекьуапэ — «Дагдизель» Каспийск — 0:1. Чэпыогум и 20-м Мыекьуапэ цыздешлагъэх. Зезыцагъэхэр: Кьошк Юныс — Шытхьал, Ермаков Виталий — Краснодар, Хатуев Адлан — Грозный. «Зэкьошныгъ»: Плахтий, Трещанский, Коттоев (Бацев, 73), Мыкьо Мурат, Кьонэ (Ушаков, 80), Такълый, Батыр-бий, Ибрагимов, Осмаев, Абаев (Кьушхьэ, 88), Датхужь. Къэлапчъэм Iэгуаор дзыдзагъэр: Гаджибеков — 90, «Дагдизель».

кли тамыгъэ гьожьыр гьогъогъуи 5 тифутболистмэ кьалэжыгъ, А. Коттоевыр судьям дысэу зэрэдэгущылагъэм фэшI тамыгъэ пльыжьыр кьыригъэлъэгугъ.

Ешлэклэ дэгъу кызырэмьгъэ-лъагъорэм имызакъоу, тифутболистхэм шапхэр башэрэ зэраукъорэм тегъэгумэкIы. «Зэкьошныгъэм» зэкIэлъыклоу ешлэгъуитлур кызырэхьым юж Мыекьуапэ кызырэхьытэклагъэхэр, стадионым цыф макIэ кызырэкIорэр тигухэкIых.

бэч хьагъэм Iэгуаор ридзагъ — 1:4. Мыекьуапэ шапIугъэ Дмитрий Ахбэ «Волгарь» шешлэ. Я 68-рэ, 85-рэ такъикъхэм «Черноморцэм» икьэлапчъэ тIогъогъо Iэгуаор дидзагъ. Новороссийскэ ифутболистэу Анатолий Шевченкэм шапхэр зэриукъуагъэр судьям фигъэгъугъэп, я 31-рэ такъикъым ешлэлэм ригъэкIыгъ.

Чыплэхэр

Чэпыогум и 20-м ехьуллэу командэ пэлчэ ешлэгъу 19 илагъ.

1. «Волгарь» — 51
2. «Черноморец» — 44
3. «Олимпия» — 39
4. «Митос» — 37
5. «Торпедо» — 33
6. «Дагдизель» — 32
7. СКВО — 31
8. «Витязь» — 31
9. «Астрахань» — 26
10. «Таганрог» — 25
11. «Газпром» — 23
12. «Биолог» — 22
13. «Зэкьошныгъ» — 18
14. «Алания-Д» — 17
15. «Краснодар-2» — 17
16. «Терек-2» — 16
17. «Мэщыкьу» — 13
18. «Энергия» — 8.

Чэпыогум и 26-м «Зэкьошныгъэр» Грознэм шылуиэшт чыплэ командэу «Терек-2-м».

КIэуххэр

«Витязь» — «Газпром» — 1:0, «Энергия» — «Астрахань» — 0:1, «Мэщыкьу» — СКВО — 0:0, «Алания-Д» — «Митос» — 1:2, «Торпедо» — «Биолог» — 1:4, «Олимпия» — «Терек-2» — 2:0, «Таганрог» — «Краснодар-2» — 3:0, «Волгарь» — «Черноморец» — 3:0.

«Торпедэр» «Биологым» дешлэзэ, Кьонэ Заурбэч я 90-рэ такъикъым бысымхэм якьэлапчъэ Iэгуаор дидзагъ — пчъагъэр 1:3 хуыгъэ, 90+-м Кьонэ Аслан-

тикьэлапчъэ пэчыжъэу тазырыр ыгъэцэклагъ. Къэлапчъэм пэблагъэу Iэгуаор кызытетым, тифутболистмэ теубытагъэ кызыыхагъэфагъэп, пхъашэу апэуцужьыгъэхэп. «Дагдизельым» ифутболистэу А. Гаджибековыр анахь псынклэу гупшыси, тикьэлапчъэ Iэгуаор кьыдидзагъ.

Р. Такълым, А. Кьонэм, З. Осмаевым, Р. Батырбым, нэмыкI футболистхэм ягуетыныгъэ тылпылпэщтыгъ, ау Iэгуаор хьагъэм изыдзэн кьахэкIыгъэп. Анахьэу тызэмызэгъырэр я 89-рэ такъикъым Н. Ибрагимовым, 90+-м А. Ушаковым, рэ З. Осмаевымрэ судьям кызырэфигъэпытагъэр ары. ЗэкIэм-

Ащ фэдэ кIэлэх ешлэгъум фэхунэу тыгугъэщтыгъэп. Заур Осмаевыр ухьумэкIуитIумэ алэклэкли, кьэлэпчъэлутэу А. Гаджикадиевым изакъоу екIугъ. Тифутболист лъэшэу зеогъэ Iэгуаор къэлапчъэм дэфагъэп. Арэуцтэу хьакIэхэр къэлапчъэм благъэу екIухэу зыкли кыыхэкIыгъэп, пэчыжъэхэу даощтыгъэх. Тикьэлэпчъэлутэу Сергей Плахтий цыхьэшлэгъоу ешлэщтыгъ, Iэгуаор кыубытынэу фежъэщтыгъэп — зэкIидзэжъыщтыгъ.

Пчъагъэр 0:0-у ешлэгъур аухыцтэу кьытщыхуэзэ, я 90-рэ такъикъым «Зэкьошныгъэм» шапхэр ыукъуагъ. Метрэ 25-м кызымыкIэу хьакIэхэм яфутболист

ТХЭКВОНДОР

Хэлэжъагъэр 400-м нахьыб

Адыгэ Республикэм тхэквондомкIэ (ВТФ) изэлухыгъэ зэнэкьокьоу «Олимпиадэ гугъэхэр» зыфилорэр Мыекьуапэ шыкIуагъ. Адыгэ кьэра-лыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэкIэ иинститут командэ 14 цызэлуклагъ. Темыр Кавказымрэ Кьыблэ шьолъырымрэ ябэнаклохэр апэрэ чыплэхэм афэбэнагъэх.

Спортсмен 450-рэ фэдиз зэлукIэгъумэ ахэлэжъагъ. Мэфищым кыкIоцI бэнэплэ алырэгъум ялэлэIэсэнныгъэ кышцагъэлэжъагъ. Адыгэ Республикэм ихэшыпыкIыгъэ командэ апэрэ чыплэи 7, ятлонэрэу 5, ящэнэрэу 10 кьыдихыгъэх. 1996 — 1998-рэ илээсхэм кьэхьугъэмэ ащыцхэу апэрэ чыплэхэр зыфагъэшъошагъэхэр: Альберт Еремян, Даур

Кьадырбэч, Ольга Музычка, Сергей Лупета. 1999 — 2001-рэ илээсхэм кьэхьугъэхэм Анастасия Бороновар кьахэщыгъ. АнахьыкIэхэм ащыцхэу Елена Хлопонинамрэ Тамара Матвиенкэмрэ теклоныгъэр кьыдахыгъ.

Сурэтым итыр: **тхэквондомкIэ кIэлэеджаклохэр зэнэкьокьух.**

Нэклибгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбий.

Зэхэзыцагъэхэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкь IофхэмкIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкьэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкли кьэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шхьалэр
ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шхьалэм иапэрэ гуадзэр
МЭШЛЭКЪО Саид

Пшгъэдэклижъ зыхьырэ секретарыр

ЖАКIЭМЫКЪО Аминэт

Редакциер зыдэшыIэр:
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьалэм иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-пшгъэдэклижъ зыхьырэ секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыцаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиоукъэтынхэмкIэ ыкли зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гьэларышлэл, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр 4000
Индексхэр 52161 52162
Зак. 3492

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахьтэр
Сыхьатыр 18.00